

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

Aika 07.04.2025 18:00 - 18:21

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Rostedt Juha	kv:n puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kv:n 1. varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kv:n 2. varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kv:n 3. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Eveliina	valtuutettu	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Harmaala Miina	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Hildén Sirkku	valtuutettu	
	Kaasinen Hannu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Kari Mika	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kastehelmi Minerva	valtuutettu	
	Kiljunen Raimo	valtuutettu	
	Kupiainen Anna Kaisa	valtuutettu	
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	
	Lientola Elisa	valtuutettu	

Lindqvist Marko	valtuutettu
Lindroos Mikko	valtuutettu
Liukkonen Niko	valtuutettu
Markkanen Marju	valtuutettu
McCarron Francis	valtuutettu
Mäkynen Maria	valtuutettu
Nieminen Mira	valtuutettu
Niinistö Sari	valtuutettu
Närhi Anita	valtuutettu
Oksanen Reijo	valtuutettu
Pakkanen Lasse	valtuutettu
Putula Toni	valtuutettu
Pykäläinen Jari	valtuutettu
Pääatalo Oskari	valtuutettu
Rahkonen Hannu	valtuutettu
Rantanen Ida	valtuutettu
Ripatti Tapani	valtuutettu
Rissanen Jari	valtuutettu
Ruhberg Jukka	valtuutettu
Ruuska Sinikka	valtuutettu
Sairomaa Tomi	valtuutettu
Saloranta Tuija	valtuutettu
Seesvaara Eero	valtuutettu
Skinnari Ville	valtuutettu
Sorsa Tuomas	valtuutettu
Talja Martti	valtuutettu
Tapiola Juha	valtuutettu
Tuomi Maarit	valtuutettu

Vaara Ulla	valtuutettu	
Vahter Merja	valtuutettu	
Wallenius Jani	valtuutettu	
Viinikka Anneli	valtuutettu	
Viljamaa Juha	valtuutettu	
Virta Sanna	valtuutettu	
Pietiläinen Jukka	varavaltuutettu	valtuutettu Jorma Ratian tilalla
Salminen Vilma	varavaltuutettu	valtuutettu Riina Puusaaren tilalla
Pusa Matias	varavaltuutettu	valtuutettu Ville Hälisen tilalla
Uosukainen Kimi	kaupunginhallituksen jäsen	
Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja	
Laavi Elina	elinvoimajohtaja	
Helminen Juha	vs. kaupunkikehitysjohtaja	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja / konsernihallinnon johtaja	
Heiskari Satu	juristi	pöytäkirjanpitäjänä § 34
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
Kaikkonen Miika	nuorisovaltuuston edustaja	
Takala Terhi	valmistelusihteeri	
Valtavaara Anu	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	poissa esteellisenä § 34 käsittelyn ajan klo 18.03- 18.05

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Hälinen Ville	valtuutettu	
	Puusaari Riina	valtuutettu	
	Ratia Jorma	valtuutettu	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Virkkunen Pekka	lakiasiainjohtaja	

Kaupunginvaltuuston puolesta

Juha Rostedt

Anu Valtavaara

Satu Heiskari

(34 §)

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Marju Markkanen

Niko Liukkonen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 16.04.2025

Anu Valtavaara

hallintojohtaja

§	Otsikko	Sivu
§ 32	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
§ 33	Pöytäkirjan tarkastajat	7
§ 34	Eron myöntäminen keskusvaalilautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja uusien jäsenten valitseminen	8
§ 35	Valtuustoaloite: Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa	13
§ 36	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki alkaa edistämään ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja	17
§ 37	Valtuustoaloite hyvinvointikaupasta	23
§ 38	Valtuustoaloite: Lahden kaupungin osoitettava paikka Street soccer -kaukalolle	28
§ 39	Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet	32

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 32

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tämän kokouksen kokouskutsu oli julkaistu Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa 1.4.2025. Kokouskutsu oli mainittuina päivinä toimitettu valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varahenkilölle, lakiasiainjohtajalle, palvelualuejohtajille ja nuorisovaltuuston edustajalle. Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 59 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

nro 3

§ 33

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Marju Markkanen ja Niko Liukkonen.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 34

Eron myöntäminen keskusvaalilautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja uusien jäsenten valitseminen

4998/00.00.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

keskusvaalilautakunnan sihteerin Sini Sulka, p. 044 482 6810

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

- 1) myöntää Esa Lukkariselle eron keskusvaalilautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja valitsi lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi jäseneksi Antti Turpeisen,
- 2) myöntää Auli Haaralalle eron keskusvaalilautakunnan II varajäsenen luottamustoimesta ja valitsi lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi II varajäseneksi Tarja Kallion ja
- 3) myöntää Sara Ikävalkolle eron keskusvaalilautakunnan V varajäsenen luottamustoimesta ja valitsi lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi V varajäseneksi Saga Pyykkösen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää Esa Lukkariselle eron keskusvaalilautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Kaupunginvaltuusto myöntää Auli Haaralalle eron keskusvaalilautakunnan II varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden II varajäsenen.

Kaupunginvaltuusto myöntää Sara Ikävalkolle eron keskusvaalilautakunnan V varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden V varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Hallintojohtaja Anu Valtavaara ilmoitti hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen esteellisyytensä ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Pöytäkirjanpitäjänä tämän asian osalta toimi juristi Satu Heiskari.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.03.2025

§ 105

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää Esa Lukkariselle eron keskusvaalilautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Kaupunginvaltuusto myöntää Auli Haaralalle eron keskusvaalilautakunnan II varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden II varajäsenen.

Kaupunginvaltuusto myöntää Sara Ikävalkolle eron keskusvaalilautakunnan V varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden V varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Keskusvaalilautakunnan jäsen Esa Lukkarinen, keskusvaalilautakunnan II varajäsen Auli Haarala ja keskusvaalilautakunnan V varajäsen Sara Ikävalko ovat pyytäneet eroa keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä, koska he ovat ehdokkaina tulevissa kuntavaaleissa.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö.

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Kuntalain 74 §:ssä säädetään vaalikelpoisuudesta lautakuntaan seuraavasti:

Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Valtuusto on asettanut 16.8.2021 § 82 keskusvaalilautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä viisi varajäsentä sijaantulojärjestyksessä. Valtuusto on täsmentänyt päätöstään kokouksissaan 13.9.2021 § 116 ja 11.10.2021 § 124.

Keskusvaalilautakunnan jäseninä ovat
puheenjohtaja Merja Ilmoniemi (ps.)
varapuheenjohtaja Kirsti Vaara (vihr.)
jäsen Erkki Weurlander (sd.)
jäsen Reijo Oksanen (kok.)
jäsen Esa Lukkarinen (Pro Lahti)

Varajäsenet ovat sijaantulojärjestyksessä

I varajäsen Pentti Rauhala (kesk.)

II varajäsen Auli Haarala (kd.)

III varajäsen Silja Lappalainen (vas.)

IV varajäsen Matti Karmaa (Liike Nyt)

V varajäsen Sara Ikävalko (RKP/tekninen korjaus 7.4.2025 ~~Asukkaiden Lahti~~)

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Keskusvaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrän ollessa viisi, on naisia ja miehiä oltava molempia kaksi.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote ao. henkilöt, keskusvaalilautakunta, luettelot

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 35

Valtuustoaloite: Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa

8495/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kehittämispäällikkö Lotta Mikkola, p. 040 841 3382

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.03.2025

§ 108

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

§ 26

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanlautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Sinikka Ruuska ja 21 muuta valtuutettua 13.12.2021:

”Nastolan kunnantalo on ollut suljettuna viime aikoina. On kerrottu, että tilat eivät ole asianmukaisessa kunnossa ja siellä on sisätilaongelmia. Suurella työllä on saatu toimimaan Digikoulutus, joka pyörii hyvinvoinnin ja osallisuuden rahoituksella Marko Torppalan vetämänä. Ensi vuoden alusta ei ole selvillä missä tämä koulutus järjestetään kevätkautena 2022.

Nastolan alueella on pula järjestöjen, yhdistysten ja yleishyödyllisten kokousten, koulutusten, kerhojen järjestämisaikoista. Nastolan entinen kunnantalo olisi hyvä

paikka tällaisiin kokoontumisiin sekä myös kerhotoimintaan, koska sinne on helppo tulla keskeisen sijainnin vuoksi ja etenkin seniori-ikäisille tämä on tärkeää. Hyvät parkkipaikat ja joukkoliikenne kulkevat tämän paikan läheltä. Tiloihin mahtuu myös yhdellä kertaa suurempi määrä osallistujia.

Kaikki yhdessä toimiminen ja osallistuminen on tärkeää kaiken ikäisille kuntalaisille ja etenkin seniori-ikäisille. Pitää olla riittävästi paikkoja, jossa voidaan kokoontua. Osallisuus myös parantaa henkistä virkeyttä ja toimintakykyä, joka säästää kuluja Sotekuluista myöhemmässä vaiheessa.

Me valtuutetut pyydämme, että Lahden kaupunki selvittää Nastolan kunnantalon kunnan ja käyttötarkoituksen ja selvittää olisiko kunnantalon tiloja mahdollista antaa yhdistysten, järjestöjen ja myös yleishyödyllisten kokousten järjestämispaikaksi ja toimintapaikaksi. Samalla on pikaisesti selvitettävä Digikoulutuksen jatko. Mikäli kunnantalon tilat eivät enää sovellu käytettäväksi, Lahden kaupungin on pikaisesti etsittävä tarkoitukseen sopivat uudet tilat itäisen Lahden kylätalotoimintaan.”

Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetään seuraavaa:

Nastolan kunnantalolle on teetetty kuntotutkimus. Kuntotutkimuksen yhteydessä arvioitiin tilojen terveellisyyttä laatimalla rakennusterveysasiantuntijan toimesta altistumisolosuhdearvio. Altistumisolosuhdearvion tulos kuvaa, kuinka todennäköisesti rakennuksen kunto ja sen puutteet aiheuttavat normaalista poikkeavaa haitallista olosuhdetta.

Rakennus jakautuu tutkimuksessa kymmeneen alueeseen, joista kuudella altistumisolosuhdearvion tulos on erittäin todennäköinen, kolmella todennäköinen ja ainoastaan yhden osan kellarikerroksen osalta mahdollinen.

Rakennuksen yleiskunto on heikko ja tilojen terveellisyys on tutkimuksen perusteella alentunut merkittävästi. Rakennuksessa havaittiin laajoja sisäilman laatuun heikentävästi vaikuttavia mikrobivaurioita, joiden korjaaminen vaatii merkittäviä, koko rakennusta ja kaikkia rakenneosia koskevia peruskorjaustasoisia korjaustoimenpiteitä.

Rakennus ei ole nykykunnossa terveellisyytensä puolesta käyttökelpoinen.

Digitaito-projektin Nastolan ryhmällä on käytössään uudet kokoontumistilat.

Rakokiven monitoimitalo Loistosta on varattavissa kokous- ja luokkatiloja, lisäksi varattavissa on koulujen ja päiväkotien tiloja kuten muualla Lahdessa.

Korvaavia yhteisöllisiä tiloja on kartoitettu ja uusien tilojen mahdollisia rahoitus-, hallinta- ja toimintamalleja on selvitetty eri tahojen kanssa. Pitkäaikaista ratkaisua yhteisöllisten tilojen käyttöön saamiseksi ei ole vielä löydetty, ratkaisun etsimistä jatketaan edelleen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa (peitetty)

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 36

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki alkaa edistämään ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja

4039/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

sivistysjohtaja Tiina Granqvist, p. 050 383 6574

liikuntapalvelupäällikkö Markku Ahokas, p. 044 416 3629

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.03.2025

§ 109

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

§ 27

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosaan kirjatun selvityksen.

Käsittely

Keskustelun kuluessa asian esittelijä teki perusteluosan loppuun seuraavan lisäyksen:

"Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta edellyttää, että tulevien hankkeiden osalta selvitetään mahdollisuuksia edistää leikkipuistojen ja matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien yhdistämistä."

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Minni Salminen 10.5.2021:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksi käyttäen Pro Lahden valtuustoryhmä esittää, että Lahden kaupunki alkaa edistää ohessa olevan kaltaista ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin, hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja. Näitä keinoja jalostetaan tässä mallissa Islannin mallia laajemmalle ikäryhmälle sekä Lahden toimintaympäristöön ja -kulttuuriin sopiviksi.

Mallissa ympäri Lahtea tehdään 50–80 kpl matalan kynnyksen harrastuskomplekseja, joissa yhdistetään monipuolisesti eri ikä- ja käyttäjäryhmien tarpeet ennennäkemättömällä tapaa kaupunkikuvaan. Malli tarjoaa Lahdelle mahdollisuuden olla edelläkävijä Suomessa ja hyvin valmisteltuna siihen on mahdollista saada myös rahoitusta valtiolta.

Liikkumattomuus maksaa Suomessa yhteiskunnalle yli kolme miljardia euroa vuodessa Jyväskylän yliopiston tuoreen tutkimuksen mukaan ja tällä hankkeella on mahdollisuudet saada vuodessa suuremmat säästöt, kuin mitä sen tekeminen maksaa, kun se toteutetaan oikein ja sen ohessa tehdään oikeanlaista viestintää.”

Valtuustoaloitteen liitteessä aloitetta täsmennetään mm. seuraavasti:

”Toimenpide-esityksen ajatuksena on tehdä ympäri Lahtea suuri määrä (50–80 kpl) matalan kynnyksen liikunta- ja leikkipaikkakomplekseja, jotka viedään ihmisten kotien lähelle ja näin niiden käyttämisestä tehdään helppoa kaupunkilaisille. Toimenpide-esityksessä käytetään joitain toimiviksi havaittuja ns. Islannin mallin elementtejä ja samalla jalostetaan niitä Lahden toimintaympäristöön sekä yli ikäryhmien.”

Aloitteessa esitetään tavoitteeksi tarjota helposti saavutettavien liikuntaan kannustavien elementtien avulla ennaltaehkäiseviä keinoja syrjäytymisen, tuki- ja

liikuntaelinten vaivoihin ja sairauksiin, mielenterveys- ja päihdeongelmiin sekä jaksamisen, stressin ja muiden nykyajan ongelmien ratkaisuun.

Valtuustoaloite kokonaisuudessaan on esityslistan liitteenä.

Valtuustoaloitetta on käsitelty aiemmin hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnassa 20.10.2021 § 26 ja edelleen kaupunginhallituksessa 1.11.2021 § 414, josta se palautettiin uudelleen valmisteluun. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanlautakunnan kokouksessa 15.12.2021 lautakunta jätti asian käsittelemättä esittelijän peruutettua päätösehdotuksensa.

Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetään seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa pyydetään selvitystä, millä edellytyksillä Lahdessa voitaisiin järjestää matalan kynnyksen harrastamista niin, että käytössä olisi 50–80 matalan kynnyksen liikuntaharrastuspaikkaa mm. lapsiperheille helposti saavutettavissa eri puolilla kaupunkia. Aloitteessa nostetaan eri tavoin esille myös yhteisöllisyys ja sen kehittäminen harrastustoiminnan tukemisessa.

Lahdessa Launeen perhepuisto on alue, jossa on tarjolla valtuustoaloitteessa esitetyn kaltainen matalan kynnyksen liikuntapaikka leikkipuiston yhteydessä. Lisäksi Lahdessa on useita alueita, joissa on käytettävissä ulkoliikuntalaitteita: Tapanilan hiihtomaja, Liipola -Saksala, Häränsilmä-Teivaanmäki, Pyhätön, Karisto, Nastolan uimahalli, Kivimaan uimahalli, Merrasjärvi, Kiveriö, Hiekk anummi, Villähde Vanhakartano, Sepänniemen kenttä ja Kisapuisto. Lisäksi Radiomäen ja Patomäen kentille tulee ulkoliikuntalaitteet syksyllä 2025. Tällöin käytössä on 15 ulkoliikuntalaittein varusteltua aluetta. Myös Mukkulan Torpinkadulle, Urheilukeskukseen, Nastolan urheilukeskukseen ja Jalkarantaan on tarkoitus tulevana vuosina hankkia ulkoliikuntalaitteet. Kaupunkiympäristön palvelualue ja liikuntapalvelut on suunnitellut talousarvioon vuosittaista varausta n. kahteen laitehankintaan ulkoalueille.

Lahdessa voidaan todeta olevan ulkoliikuntalaitteiden osalta kohtuullinen alku aloitteessa esitettyyn tavoitteeseen, tosin matkaa esitettyyn 50–80 matalan kynnyksen harrastus- ja liikuntapaikkaan on paljon. On tärkeää, että ulkoliikuntalaitteiden uusimista ja uusien kohteiden perustamista jatketaan määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa tukien kaupunkilaisten aktiivisuutta lihaskunnon kohentamiseen.

Laitekannan lisäämisen lisäksi tulisi myös suunnitelmallisesti panostaa laitteiden käyttöasteen nostamiseen. Tässä voisivat olla mukana paikalliset toimijat kuten seurat ja yhdistykset. Lisäksi tulisi toteuttaa hyvin suunniteltua ja aktiivista viestintää. Laittevalintojen ja opastuksen osalta tulee huolehtia siitä, että ne tukevat myös aloittelevaa liikkujaa ja esim. ikäihmisten aktivointia. Laitteisiin olisi hyvä olla tarjolla matalan kynnyksen käytön opastusta, esimerkiksi yhteistyössä kaupungin liikuntapalveluiden ja seurojen kanssa.

Mikäli tarjontaa aletaan laajentaa ja toimintatapaa kehittää, hyödynnetään ensin olemassaolevia paikkoja ja alueita, joissa on jo mahdollisuus pelata, leikkiä ja liikkua, ja laajennetaan niiden monikäyttöisyyttä laitehankinnoilla: ulkoliikuntapaikat, leikkipuistot, peruskorjattujen koulujen ja monitoimitalojen pihat, joihin lapset ja perheet mielellään tulevat. Seuraavassa vaiheessa aletaan etsiä uusia alueita, jonne liikunta- ja leikkipaikkakomplekseja toteutettaisiin, mm. puistoalueet. Tämä kartoituksen tekisivät yhdessä liikuntapalvelut ja kaupunkiympäristön palvelualue.

Hankkeen toteutukseen tarvittavat resurssit ovat kaupunkiympäristön ja liikuntapalveluiden suunnittelu-aika, seura- ja järjestöyhteistyön organisoimiseen tarvittava aika ja toiminta-avustusmääräraha sekä laiteinvestointeihin ja laitteiden huoltoon tarvittava määräraha. Ulkoliikuntalaitteiden hankinnat on budjetoitu kaupunkiympäristön palvelualueelle. Liikuntarakentamisen vuosibudjetti on 2 milj.euron luokkaa (v. 2025 2,3 milj.€, v. 2026 1,8 m€), josta ulkoliikuntalaitteiden hankintaan vuosittain varataan n. 100 000 €. Yhden harrastuskompleksin hinnaksi

asennuksineen arvioidaan n. 30 000 €, jolloin 50 laitteen hankintahinta olisi n. 1,5 milj. €. Laitteiden osalta on huomioitava myös huoltokustannukset.

Aloitteessa esitetyn tavoitteen edistäminen on kannatettavaa: se lisäisi kaupungin viihtyvyyttä, kaupunkilaisten hyvinvointia ja myös kaupungin mainetta yhteisöllisyyttä tukevana liikuntakaupunkina. Toteuttaminen vaatisi edellä kuvatun mukaisia suunnittelu-, käyttötalous- ja investointiresursseja.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta edellyttää, että tulevien hankkeiden osalta selvitetään mahdollisuuksia edistää leikkipuistojen ja matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien yhdistämistä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

2 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 37

Valtuustoaloite hyvinvointikaupasta

2095/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

liikuntapalveluvastaava Sanna-Maija Nurminen, p. 040 702 9236

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.03.2025

§ 110

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

§ 28

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutetut Jouni Kaikkonen ja Kalle Aaltonen 24.4.2023:

”Perusajatuksena on lisätä kuntalaisten ja päijäthämäläisten liikkumista positiivisella tukemisella ja ohjaamisella. Citicap hengessä liikkumisen ja terveyden henkilökohtaisen lisäämisen ajatuksena toimisi kaupanteko. Todennetuista liikuntasuoritteista ja hyvinvointia edistävästä toimista Päijät-Hämeen hyvinvointialue, kunnat ja kaupungit Päijät-Hämeestä osallistuisivat palkitsemaan positiivisilla palkkioilla. Palkkiot voisivat olla esimerkiksi Lahdessa koululaisten maksuttomat aamupala- ja välipalatarjoilut, kaupunkipyörien tai joukkoliikenteen maksuttomat tai huojennetut matkat, maksuttomat pysäköintimahdollisuudet,

konsertti-, museo-, liikunta-, ja tapahtumapalveluiden huojennetut osallistumismaksut. Myös erilaiset liikuntaneuvontapalvelut voisivat toimia kannustimena ja palkintoina. Näitä tulee miettiä kuitenkin laajemmassa yhteistyössä viiteryhmiä kanssa. Lisäksi työmatkojen vaihtaminen arkiliikuntaatukeviksi pitäisi osata yhteistyössä huomioida merkittävästi. Tähän voisi sisäenrakentaa jonkinlaisia kilpailuita henkilöiden ja viiteryhmiä välillä. Tätä hanketta varten tulisi koordinoita alueen yritykset, yhteisöt, yhdistykset ja muut toimijat. Koordinoiva taho voisi olla esimerkiksi Päijät-Hämeen liitto tai Päijät-Hämeen Hyvinvointialue.

Tämän kaltainen aloite tullaan jättämään myös hyvinvointialueen valtuustossa ja tällä pyritään vastaamaan saumattoman yhteistyön syntymiseen aiheen ympärille. Hyvinvointialue on ottamassa käyttöön 2024 vuodeksi ilmiöpohjaisen budjetoinnin. Tämän kaltainen hanke olisi myös hyvä pilotti ilmiöpohjaiseen budjetointiin.”

Lahden kaupungin liikuntapalvelut vastaavat liikunnan edistämisestä kaupunkiorganisaatiossa. Lahdessa edistetään asukkaiden liikunnallista elämäntapaa jo monin erilaisin keinoin. Liikuntapalvelut kehittää jatkuvasti toimintaansa erilaisten selvitysten, suunnitelmien ja hankkeiden avulla, jotta pystymme palvelemaan kaupunkilaisia mahdollisimman hyvin muuttuvassa toimintaympäristössä.

Liikuntapaikkasuunnitelma on valmistunut 2024 elokuussa. Suunnitelmassa linjataan liikuntaolosuhteiden kehittymistä vuosille 2025–2035 sekä sitä, minkälaisia tukevia toimenpiteitä ja rakenteita suunnitelman toteuttaminen edellyttää. Suunnitelmaa toteuttamalla turvataan lahtelaisille asukkaille laadukkaat liikkumisolosuhteet tulevaisuudessakin. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen Suomi liikkeelle ohjelman toisena päätavoitteena on luoda yhteiskunnan rakenteet,

jotka luovat yhä paremmat edellytykset ja olosuhteet liikkumiselle.

Liikuntapaikkasuunnitelmaa toteuttamalla, toteutamme myös Suomi Liikkeelle ohjelmaa.

Liikuntapalvelujen liikunnallista elämäntapaa edistävillä hankkeilla vastaamme myös Suomi Liikkeelle ohjelman muihin tavoitteisiin tukemalla ja ohjaamalla lahtelaisia liikkumaan. Yhtenä konkreettisenä tavoitteena on lisätä liikuntaneuvontaa tulevina vuosina sekä laajentaa viestintää monikanavaisemmaksi. Liikuntaneuvonnan palveluketju toimii monialaisessa yhteistyössä tavoittaen näin parhaiten terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset. Liikuntaneuvonta palvelut ovat kuntalaisille maksuttomia ja Lahdessa liikuntaneuvontaa tarjotaan jo vauvasta vaariin.

Vuoden 2025 yhtenä kärkihankkeena on liikunta- ja perusopetuspalvelujen yhteishanke vaikuttavan Move! -polun rakentamiseksi kaikille lahtelaisille peruskoululaisille. Yhteistyötä tiivistetään eri toimijoiden kanssa (koulut, kouluterveyshuolto, liikuntapalvelut), jotta Move! -tuloksia pystytään hyödyntämään oikea-aikaisesti ja arkiliikunta lisääntyy. Hankkeiden kokonaisbudjetti on n. 200 000 € omarahoitusosuuden ollessa 69 000 €. Aloitteen kaltainen projekti vaatisi paljon suuremman hankerahoituksen ja omarahoitusosuuden, joita ei olla varattu talousarvioon.

Päijät-Hämeen alueelle on valmistunut Liikkuva Päijät-Häme 2030 ohjelma [LIKKUVA PÄIJÄT-HÄME 2030 | Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry \(phlu.fi\)](#) Ohjelman tavoitteena ja tulevien vuosien painopisteenä on lasten, nuorten ja lapsiperheiden fyysisen aktiivisuuden lisääntyminen. Toinen tavoite koskee harrastamista. Visio on, että Päijät-Häme on harrastamisen Suomen mallin edelläkävijä.

Jokainen kunta, Lahti mukaan lukien, luo Päijät-Hämeen yhteisen ohjelman pohjalta vielä oman Liikkumisohjelmansa. Lahden liikkumisohjelmaa valmistellaan jo kevään aikana ja käynnistetään sekä poikkihallinnollisena yhteistyönä, että kaupunkilaisten,

yhdistysten sekä valtuutettujen kanssa ensi syksynä. Koko Päijät-Hämettä koskevat projektit ja ohjelmat on hyvä osoittaa hyvinvointialueelle sekä Päijät-Hämeen liitolle.

Aloitteessa esitetyn moniammatillisen ja poikkihallinnollisen hankkeen rakentaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa ei ole mahdollista liikuntapalveluiden resursseilla. Tällaisen moniammatillisen ja useampaa kuntaa koskevan hankkeen edistäminen kuuluu Päijät-Hämeen liitolle, joka edustaa sekä kuntia, että hyvinvointialuetta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 3 Valtuustoaloite hyvinvointikaupasta

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 38

Valtuustoaloite: Lahden kaupungin osoitettava paikka Street soccer -kaukalolle

4527/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.03.2025

§ 111

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

§ 29

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Pro Lahden ja Liike Nytin valtuustoryhmät 2.10.2023:

”Pro Lahden ja Liike Nyt:in valtuustoryhmät esittävät, että Lahden kaupunki osoittaa paikan Street soccer -kaukalolle sekä tutkii mahdollisuuksia antaa vanhan käyttämättömäksi jääneen jääkiekkokaukalon tähän käyttöön.

Suomessa virallisia kaukaloita on Tampereella ja Helsingissä, Turkuun ja Poriin sellaiset on tulossa vuonna 2024. Lajin turnauksia järjestetään ympäri vuoden. Lahdessa tämä toiminta pyörinyt 5 vuotta ja harrastajissa on miehiä ja naisia.

Kaukalo erittäin tärkeä harjoittelun vuoksi, koska lajia hankala harjoitella ilman

riittäviä olosuhteita. SM&MM kisoissa pelataan virallisilla kaukaloilla. MM-Kisat järjestettiin Sacramentossa, Kaliforniassa jossa oli edustamassa Suomea Lahden joukkueesta 1 pelaaja.

Toiminnalla ja liikunnalla yleisesti on iso vaikutus harrastajien henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin sekä se auttaa erilaisia ryhmiä verkostoitumaan ja integroitumaan takaisin yhteiskuntaan. Toiminnalla ei pyritä luomaan huippupelaajia/urheilijoita, vaan toivottavasti parempia ihmisiä.

Helsingissä kaukalo on ympärivuotinen, Tampereella se kasataan talkoovoimin keväällä ja puretaan syksyllä.

Toimintaa järjestetään erilaisille kohderyhmille: mm. maahanmuuttajille, mielenterveys- ja päihdeongelmaisille, asunnottomille, vankilasta vapautuville jne. Kattojärjestönä toimii Homeless Academy ry.

Tällä aloitteella pyydetään Lahden kaupungilta paikka, johon kaukalon voisi pystyttää sekä esim. vanhaa jääkiekkokaukaloa, josta voitaisiin tehdä tähän toimintaan sopiva kaukalo. Tekonurmi ja maalit toimintaan saadaan lahjoituksena. Kaikki työt tehdään talkootyönä, eli tämä aloite ei tuo Lahden kaupungilla juuri mitään kustannuksia. Kaukalo olisi kaupunkilaisten vapaassa käytössä.

Turussa vastaava aloite hyväksyttiin ja tässä on linkki siihen:

<https://sdpturku.fi/ajankohtaista/turkuun-street-soccer-kaukalo-aloite-hyvaksyttiin/>

Myös Tampereella on oltu tyytyväisiä tähän toimintaan:

<https://www.tamperelainen.fi/paikalliset/1592374> ”

Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetään seuraavaa:

Hallintosäännön mukaisesti uuden liikuntapaikan perustamisesta päättää hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta. Esitetylle matalan kynnyksen liikuntapaikalle on tarvetta Liipolan kaupunginosassa. Liikuntapalvelut esittää aloitteen edistämistä ja Street-soccer kaukalon rakentamista Liipolan monitoimitalon tekonurmikentän länsipäätyyn.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

4 Pro Lahden ja Liike Nytin valtuustoaloite 2.10.2023

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.04.2025

§ 39

Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet

73/00.01.01.03/2025

Päätös

Kokouksessa ei jätetty valtuustoaloitteita.

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäviksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle se jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 3

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 32, § 33, § 35, § 36, § 37, § 38, § 39

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 34

nro 3

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat**Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 24 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 3

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\)](#). Ajantasainen tieto hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksuista [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).